

z toho, že žalovaná měla právo zříditi si zmocněnce, jenž musil ve vyšších stolicích býti advokátem, ještě prý neplyne, že se mohla platně zavázati hraditi mu útraty, je toto mínění nelogické, jsouc samo se sebou v rozporu, neboť při advokátovi se podle zákona (§ 1004 obč. zák., § 10 (3), §§ 16—19 adv. řádu) předpokládá úplatnost, a dáti straně právo zříditi si advokáta, ale bezplatného, znamenalo by prakticky toto právo jí odepřiti. Tomu všemu nevdá předpis shora citovaných míst uvedeného dvorského dekretu a min. nařízení, že soud má k jednání předvolati i zákonného zástupce částečně nesvéprávné strany, neboť jeho spolupůsobnost nemá za účel práva její omezovati, nýbrž naopak jich průchodu napomáhati, zejména to, co by snad strana neplnoprávná při hájení svých práv uplatniti zameškala, dohoniti a doplniti. Měl tedy ovšem prvý soudce, když se o neplnoprávnosti žalované při roku dne 3. listopadu 1926 dověděl, opatrovníka k budoucímu roku volati, avšak opomenutí takové, ježto právě strana je ve sporech manželských plnoprávná, vadu řízení a zejména zmatečnost nezakládá.

Čís. 9569 —

Byl-li prodatel povinen k dodávce zboží jen »v mezích úvěru« kupitele a kupitel v době, kdy dodávku odvolal, již neměl úvěru a žádané povolení úvěru mu bylo odepřeno, nebyl prodatel povinen dodat zboží na úvěr, nýbrž byl oprávněn požadovati zaplacení předem. V tom, že prodatel vyzval kupitele, by dodávku odvolal, nelze spatřovati upuštění od podmínky, dodat zboží jen v mezích úvěru kupitele.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1930, Rv II 249/29.).

Žalující firma domáhala se na žalované firmě, by byla uznána povinnou dodržeti uzávěrku o dodávce dvou cisteren benzínu. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Procesní soud zjistil, že žalovaná byla povinna k dodávce bez hotového placení jen »v mezích úvěru« a že žalobkyně počátkem května 1928 u sdružení rafinerií minerálních olejů úvěru vůbec nepoživala. Je-li zjištěno, že žalovaná byla k dodávce dvou cisteren benzínu povinna jen »v mezích úvěru« a že žalobkyně, když tyto dvě cisterny odvolala, již neměla úvěru u sdružení rafinerií minerálních olejů a že žádané povolení úvěru bylo jí odepřeno, ježto revise jejích knih neprokázala oprávněnost této žádosti, jest plně souhlasiti s názorem procesního soudu, že žalovaná nebyla povinna dodat cisterny benzínu na úvěr, hledíc k ustanovením §§ 1052 a 1066 obč. zák. Žalovaná byla oprávněna požadovati zaplacení předem. Ostatně toto právo (zaplacení předem) příslušelo žalované i podle bodu 6 odst. 2 všeobecných prodejních podmínek uvedených na rubu uzávěrky, jejíž pravost a správnost žalobkyně uznala. Názoru uplatňovanému v odvolání, že žalovaná, vyzvavši žalobkyni dopisem ze dne 3. května 1928 k odvolání s konečnou lhůtou do 15. května 1928 dala tíra mlčky najevo, že žalobkyně má úvěr poskytnutý v čase uzávěrky, nelze přisvědčiti. Žalobkyně v řízení v první stolici ani netvrdila, že žalované bylo známo alespoň již 3. května 1928, že žalobkyně nemá úvěru u sdružení rafinerií. Žalovaná

výslovně uvedla v žalobní odpovědi, že se zeptala v evidenční kanceláři na úvěr žalobkyně, když tato zboží odvolala, a že jí bylo sděleno, že úvěr jest vyčerpán. Nato dopisem ze dne 10. května 1928 žádala zaplacení předem. Nelze tudíž, hledíc k ustanovení § 863 obč. zák. a čl. 279 obch. zák. míti zato, že žalovaná tím mlčky projevila, že žalobkyně požívá dále úvěru jí poskytovaného v době uzávěrky. I za zákonných podmínek (§ 1052 obč. zák.), na něž se v dovolání poukazuje, byla by žalobkyně povinna zaplatiti kupní cenu při odebrání zboží z ruky do ruky. Nemohla by tedy žádati, jak míní odvolání, by jí zboží bylo napřed dodáno pod podmínkou, že ihned po dodání zboží zaplatí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc v podstatě správně po právní stránce a stačí poukázati k důvodům napadeného rozsudku, které dovoláním nebyly vyvráceny. Vzhledem k vývodům dovolání jest však dodati ještě toto:

Žalovaná nebyla povinna dodati zboží podle uzávěrky, neodvolala-li je žalobkyně do konce listopadu 1927 (bod 7 všeobecných prodejních podmínek). Jestliže přes to vyzvala žalobkyni dne 3. května 1928, by zboží odebrala, byla to ochota, z níž nelze dovozovati, že žalovaná upustila od domácí podmínky, podle níž byla povinna dodati jen v mezích úvěru. Byla tudíž žalovaná oprávněna kdykoli zjistiti, zda úvěr žalobkyně není vyčerpán, a učinila-li tak teprve po vyzvání odběru, nepozbyla tím nároku stornovati zakázku nebo žádati placení předem, ukázalo-li se, že úvěr žalobkyně jest vyčerpán, nehledíc ani k bodu 6. všeobecných prodejních podmínek, podle nichž byla oprávněna k stornu zakázky, nebo k požadavku placení předem i tehdy, ukázalo-li by se nebezpečí ve finanční situaci žalobkyně. Bylo zjištěno, že Svazem rafinerií bylo žalobkyni odepřeno povolení úvěru, poněvadž revise jejich knih neprokázala oprávněnost její žádosti o úvěr. To bylo zajisté dostatečným důvodem k opatření žalované ve smyslu bodu 6. všeobecných prodejních podmínek.

Čís. 9570

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Omezeno-li právo nahlížeti v seznam značného počtu členů společenstva úředníkem společenstva na několik málo minut denně, jest to podstatným obmezením práva nahlížeti v tento seznam.

Právo nahlédnutí do seznamu členů zahrnuje v sobě i právo činiti si výpisy, po případě poříditi si i jeho opisy.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1930, Rv II 300/29.).

Žalobce, člen žalované záložny, společenstva s r. o., domáhal se na žalované, by byla uznána povinnou dovoliti žalobci, by v úředních hodinách nahlížel do členských seznamů záložny a pořizoval si z těchto seznamů opisy a že jest povinna za tím účelem žalobci v úředních hodinách tyto členské seznamy na požádání předložiti. O b a n i ž š í